

Gründe entgegen." (E. Schlink, *Der Mensch in der Verkündigung der Kirche*, 1936, pag. 151). Inzake de exegese van Romeinen 1 wijzen we nog op het feit, dat vanuit Barth's interpretatie niet verstaanbaar wordt, dat juist van Gods „eeuwige kracht en Goddelijkheid" wordt gesproken. Meer recht aan den tekst doet Schlink (a.w., pag. 143) als hij zegt: „Aber dies schlieszt nicht aus, dasz er abgesehen vom Wort nur als ferner Gott erkennbar wird. Denn die Gemeinschaft mit Gott wird nicht durch seine Allwirksamkeit und Erhaltung sondern allein durch seine Vergebung und Erwählung zuteil." Vgl. nog H. Schlier, *Über die Erkenntnis Gottes bei den Heiden*, *Evangel. Theol.*, II, pag. 9 vv. en vooral Dr S. Greijdanus, *Comm. op Romeinen*, I, pag. 109 vv.).

⁸³⁾ Dat blijkt duidelijk uit wat Barth schrijft in *Dogmatik*, 1938, pag. 335: „Es ist also nicht an dem, dasz Paulus nun etwa an einen den Heiden zur Verfügung stehenden Besitz an Erkenntnis des ihnen von der Schöpfung als offenbaren unsichtbaren Wesens Gottes zu appellieren, an dieses Wissen pädagogisch anzuknüpfen oder bei der Verkündigung Jesu Christi auch nur einen Augenblick den Anschein zu erwecken, als rede er von Dingen, die ihnen auf Grund jener „Uroffenbarung" schon bekannt seien."

⁸⁴⁾ Het „niet te verontschuldigen" uit den brief aan de Romeinen moet in het geheel van Barth's zienswijze natuurlijk op de relatie tot het kruis zien, evenals dit bij de joden het geval is.

⁸⁵⁾ Vgl. S. G. de Graaf, *Dogmatische Hoofddlijnen*, 1940, pag. 20 vv.

⁸⁶⁾ Hier ligt het criterium in de vraag of men in zijn spreken over de algemeene openbaring te kort doet aan de noodzakelijkheid der bijzondere openbaring en aan de volstreekte beteekenis van de reddende genade in Christus. Hier valt ook de beslissing in de vraag of men Romeinen 1 en 2 interpreteert vanuit pelagiaansch of semipelagiaansch standpunt. Men kan alle exegese en dogmatiek, die zich bezighouden met Romeinen 1 en 2, toetsen naar het al- of niet ten volle in rekening brengen van dit „niet te verontschuldigen" en het ten onder houden van de waarheid in ongerechtigheid. Men zie vanuit dit gezichtspunt de beschouwingen van Cassian Meier. Die natürlichen Ordnungen in ihrer schöpfungsgemäßen und heilsgeschichtlichen Bedeutung. (In: Otto Iserland, *Die Kirche Christi*, pag. 224 en 233); Dr Crispinus Smits, *Natuur en genade bij St. Paulus*, *Collect. Neerlandica. Natuur en Bovennatuur*, 1937, pag. 4 vv. Bovendien moet men uit den aard der zaak bij de Roomsche theologen, die in verband met Romeinen 1 onderscheiden tusschen „kennen" en „erkennen", letten op de door hen bedoelde qualiteit en de inhoud van dit „kennen". Ook wanneer men het „niet-erkennen" niet wil verwaarloozen, kan men toch in het verzelfstandigde „kennen" weer bouwen aan een „theologia naturalis". Zie nog Dr Gervasius Brans, *Sint Paulus en de heidenen*, *Een exegetisch theologische studie over Rom. 1 : 18—31*, *Stud. Cath. VIII*, pag. 356 vv. en 368 vv.

⁸⁷⁾ Barth, *Nein!*, pag. 19.

⁸⁸⁾ Idem.

⁸⁹⁾ Idem, pag. 42.

⁹⁰⁾ Deze woorden spelen een belangrijke rol in de discussie over de natuurlijke theologie. Brunner heeft deze woorden van Calvijn volgens Barth e.a. verwaarloosd. Zie Barth, *Nein!*, pag. 45; P. Brunner, *Allgemeine und besondere Offenbarung in Calvins Institutio*. *Evangel. Theol. I*, pag. 197: „Si integer stetisset Adam... das ist das Vorzeichen mit dem die Erkennbarkeit Gottes auf Grund seiner Urbezeugungen versehen werden musz"; Peter Barth, *Das Problem der natürlichen Theologie bei Calvin*, *Theol. Exist. heute*, nr 18, pag. 25; E. Wolf, *Evangel. Theol. I*, pag. 215.

Het citaat van Calvijn luidt in zijn geheel: „Atque hic nondum attingo in se perditum ac maledictum Deum redemptorem in Christo mediatore apprehen-